

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
кваліфікація: доктор філософії з професійної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «30» травня 2024
протокол № 17/3

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2024

Ректор _____ І.Т.Богданов
(наказ № 22 від «31» травня 2024)

Запоріжжя, 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

СХВАЛЕНО

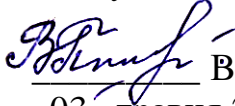
Методичною радою БДПУ
від «23» травня 2024
(протокол № 6)
Голова

Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

завідувач аспірантури

Валентина ПІНЧУК
«03» травня 2024

Рекомендовано

вченою радою факультету фізико-математичної,
комп'ютерної та технологічної освіти
від «22» квітня 2024
(протокол № 8)

Голова

Віталій АЧКАН

Ініційовано

Кафедрою професійної освіти, трудового навчання та технологій
від «08» квітня 2024
(протокол № 10)

завідувач кафедри

Валентина ПЕРЕГУДОВА

Гарант:

Олена КРИВИЛЬОВА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Кривильова Олена Анатоліївна – докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри професійної освіти та технологій Бердянського державного педагогічного університету – **гарант програми**;
2. Гуренко Ольга Іванівна – докторка педагогічних наук, професорка, перша проректорка Бердянського державного педагогічного університету;
3. Жигір Вікторія Іванівна – докторка педагогічних наук, професорка, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету;
4. Алексеєва Ганна Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри комп'ютерних технологій в управлінні та навчанні й інформатики Бердянського державного педагогічного університету;
5. Курило Ольга Юріївна – докторка філософії, старша викладачка кафедри професійної освіти та технологій Бердянського державного педагогічного університету.
6. Луцюк Тарас Вікторович – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Бердянського державного педагогічного університету

**Профіль освітньо-наукової програми
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Освітня кваліфікація – Доктор філософії з професійної освіти
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-наукова програма «Теорія та методика професійної освіти»
<i>Тип диплому</i>	Диплом доктора філософії, одиничний (4 роки)
<i>Обсяг освітньої програми</i>	60 кредитів ЄКТС
<i>Форми навчання, розрахункові строки виконання ОП</i>	Денна 4 роки 0 місяців
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію освітньої програми 0, дійсний до 04.04.2025
<i>Цикл/рівень</i>	8 рівень – НРК України; 8 рівень – EQF LLL; третій цикл – FQ ENEA
<i>Передумови</i>	Наявність освітнього ступеня «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
<i>Мова(и) викладання</i>	українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 31.08.2025
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://bdpu.org.ua/opp/
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії з професійної освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної освіти (за спеціалізаціями) на основі глибокого переосмислення наявних й створення нових цілісних знань або професійної практики інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	<i>Об'єкти діяльності:</i> методологічні підходи, теоретичні засади, традиційні та інноваційні педагогічні технології, явища, процеси у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти та комплексні проблеми підготовки педагогічних кадрів для цих закладів, розвиток професійної та фахової передвищої освіти в Україні та за кордоном. <i>Цілі навчання:</i> набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми, здійснювати власні наукові дослідження у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї.

	<p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> концептуальні та методологічні засади у сфері професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, математичні та статистичні методи опрацювання результатів педагогічних досліджень, методи моделювання та проєктування освітнього процесу, освітніх програм; сучасні методи і методики викладання; цифрові технології.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> спеціалізовані комп'ютерні системи та програмне забезпечення, спеціальні прилади та обладнання для викладання конкретних навчальних дисциплін; інформаційні засоби.</p>
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-наукова
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Підготовка докторів філософії з професійної освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням специфіки обраної спеціалізації
<i>Особливості програми</i>	<p>Підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється з урахуванням специфіки обраної спеціалізації у галузі професійної освіти та запровадженням науково-педагогічного супроводу у досягненні очікуваних результатів.</p> <p>Освітньо-наукова програма спрямована на створення студентоцентрованого середовища на засадах системного, компетентнісного, інтегративного, аксіологічного та акмеологічного підходах, що зумовлює формування готовності здобувачів третього рівня вищої освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.</p> <p>Освітньо-наукова програма передбачає опанування освітньої та наукової складових. Освітня складова реалізується протягом чотирьох семестрів, тривалістю 60 кредитів, що забезпечують загальну і фахову підготовку. Для обов'язкових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки передбачено 16 кредитів ECTS, які рівномірно розподілено між першим (8 кредитів ECTS) та другим (8 кредитів ECTS) семестрами, як-то: Філософія науки та освіти, Сучасні інформаційні технології в науковій сфері, Українська мова (для науки, аналітичної сфери та управління), Іноземна мови у науковому спілкуванні та академічному письмі. Для обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки передбачено 23 кредити ECTS, які розподілено між семестрами: першим (9 кредитів ECTS) – Спеціальність, Методологія і методи наукових досліджень; другим (5 кредитів ECTS) – Порівняльна професійна педагогіка, Науковий семінар; третім (6 кредитів ECTS) – Сучасні аспекти розвитку професійної освіти, Науковий семінар; четвертим (3 кредитів ECTS) – Науковий семінар. У четвертому семестрі передбачено проходження асистентської практики (6 кредитів ECTS) з можливістю реалізації результатів наукового дослідження. Для вибіркового навчальних дисциплін відводиться 15 кредитів ECTS у третьому та четвертому семестрах, які</p>

	<p>зорієнтовано на поглиблення теоретичних, методичних та методологічних основ професійної освіти з урахуванням новацій галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>Наукова складова реалізується протягом всього періоду навчання здобувачів третього рівня вищої освіти та спрямована на виконання науково-педагогічного дослідження та її публічний захист.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Посади наукових працівників у наукових установах, науково-педагогічних працівників у закладах вищої та фахової передвищої освіти, педагогічних працівників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти.
<i>Подальше навчання</i>	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	<p>Викладання та навчання здійснюється на принципах академічної свободи та академічної доброчесності.</p> <p>Студентоцентроване, активне/інтерактивне, проблемно-орієнтоване навчання на засадах системного, компетентнісного, інтегративного, аксіологічного та акмеологічного підходах.</p> <p>Форми: <i>теоретичне навчання:</i> лекція (консультація, проблемна); <i>практично орієнтоване навчання:</i> практичні заняття з розв'язання комплексних проблем в групі, наукові семінари, асистентська практика; <i>самостійне навчання:</i> самостійна та індивідуальна науково-дослідницька робота за темою дослідження (пошук відповідних матеріалів в бібліотеках і он-лайн, складання резюме прочитаних матеріалів, проведення досліджень, написання статей, тезисів, звітів та інше).</p> <p>Методи: <i>активного/інтерактивного навчання:</i> тренінги (відпрацювання науково-дослідницьких, науково-організаційних, організаційно-педагогічних умінь та навичок), спільне навчання у команді (критика власної роботи, конструктивна критика роботи інших та продуктивне використання критичних зауважень з боку інших); <i>проблемно-орієнтоване навчання:</i> проблемно-інформаційний, частково-пошуковий, дослідницький (навчання постановці проблеми предметної галузі та її рішення).</p> <p>Інструменти та обладнання: програмне забезпечення, спеціалізовані лабораторне і технологічне обладнання відповідно до спеціалізації; сучасні інформаційно-цифрові технології.</p>
<i>Оцінювання</i>	<p><i>Діагностика й поточний контроль із зворотнім зв'язком:</i> тестування знань або вмінь; усні презентації; аналіз текстів або даних; письмові есе або звіти про виконання науково-дослідницької роботи; критичний розбір наукових статей з протилежною точкою зору та інше.</p> <p>Оцінювання науково-дослідницької діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у науково-практичних конференціях і семінарах, підготовку окремих розділів (підрозділів) дисертації та інше.</p> <p><i>Критерії та показники поточного оцінювання:</i> особистісний, змістово-процесуальний, оцінно-регулятивний.</p> <p><i>Підсумкове оцінювання:</i> заліки (за результатами поточного</p>

	<p>контролю) та екзамени (усне опитування, демонстрація сукупності вмінь, поетапний аналіз текстів дисертаційної роботи, есе), звіти асистентської практики.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)</p> <p><i>Підсумкова атестація: захист дисертації.</i></p>
6 . Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	<p>Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної освіти (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення</p>
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p>ЗК 1. Здатність розробляти проекти, управляти ними та працювати в команді.</p> <p>ЗК 2. Здатність працювати в міжнародному контексті</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору.</p>
<i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</i>	<p>СК 1. Здатність визначати й розв'язувати задачі дослідницького характеру у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у цій сфері та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати широкий спектр цифрових засобів, інструментів, ресурсів і технологій, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї.</p> <p>СК 3. Здатність реалізовувати науково-педагогічну діяльність та управління освітнім процесом у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі сучасних наукових підходів.</p> <p>СК 4. Здатність реалізовувати результати наукової діяльності на засадах підприємництва.</p> <p>СК 5. Здатність започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати процес наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.</p>
7. Програмні результати навчання (ПР)	
<p>ПР 1. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях українського та міжнародного рівня, брати участь у міжнародних проектах.</p>	

РН 2. Формулювати та перевіряти гіпотези на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору і демонструвати здатність знаходження оптимального рішення при обстоюванні власної наукової позиції із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

РН 3. Планувати, виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з проблем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї з використанням сучасного інструментарію.

РН 4. Розробляти та реалізовувати в команді наукові та/або інноваційні проєкти у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у цій сфері та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

РН 5. Знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо проблем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї з різних джерел на основі сучасних технологій її пошуку.

РН 6. Інтегрувати передові концептуальні та методологічні підходи з науково-дидактичних, виховних, адаптивних та інших основ професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї.

РН 7. Розробляти інноваційні методи і практики викладання конкретних навчальних дисциплін, посібники, підручники у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі системного наукового світогляду з використанням інноваційних педагогічних технологій.

РН 8. Організовувати та здійснювати освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти на сучасних наукових засадах та прогнозувати результати впливу власного дослідження на покращення його якості.

8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p><i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i></p>	<p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти-практики. Кваліфіковані науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної програми, відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної/науково-педагогічної/практичної роботи. Науково-педагогічні працівники не менш ніж один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.</p>
<p><i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i></p>	<p>Навчальні корпуси, гуртожитки, методичні кабінети, спеціалізовані лабораторії, комп'ютерні класи, пункти харчування, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, мультимедійне обладнання, спортивний зал, спортивні майданчики. Усі приміщення відповідають будівельним та санітарним нормам. Використовуються сучасні інформаційні та комп'ютерні засоби.</p>
<p><i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i></p>	<p>Офіційний сайт БДПУ: https://bdpu.org.ua/; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; необмежений доступ до мережі Інтернет; бібліотека, читальні зали, електронна бібліотека, репозитарій; Медіа-центр; пакет MS Office 365; віртуальне навчальне середовище Moodle; мережеві інструменти Zoom, Google Classroom, тощо; доступ до бази даних Scopus, Web of Science, Google Scholar; платформа Turnitin Similarity;</p>

	<p>корпоративна пошта; навчально-методичне забезпечення освітніх компонент, що викладаються; графіки навчального процесу</p>
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	<p>Національна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів в рамках українського освітнього законодавства</p>
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	<p>Міжнародна академічна мобільність аспірантів спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) відбувається відповідно до міжнародних угод, укладених між Бердянським державним педагогічним університетом та університетами-партнерами. З переліком університетів-партнерів можна ознайомитись за посиланням: http://bdpu.org/international-relations/vmz-mp/</p>
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться</p>

1. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

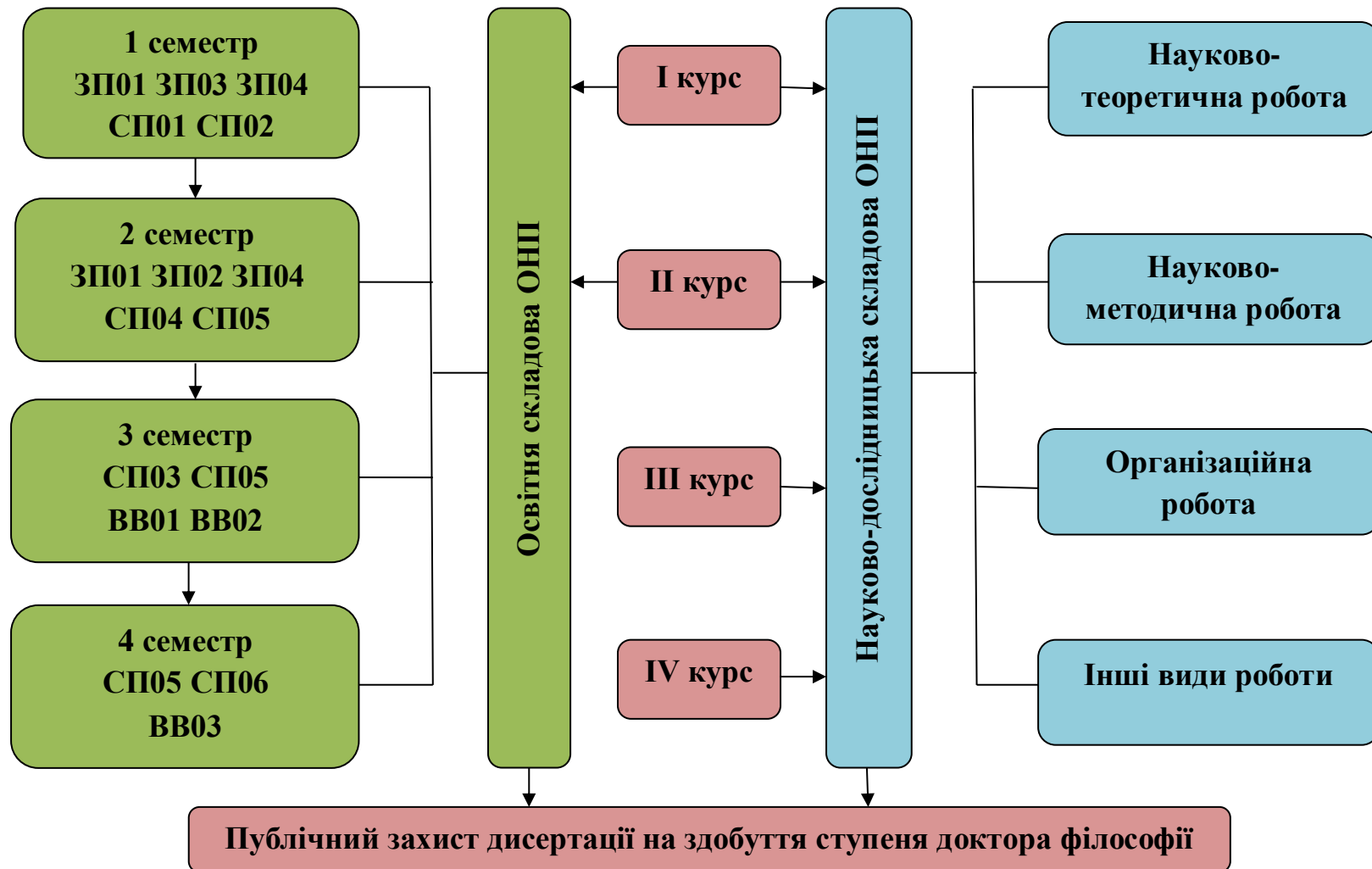
Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 60 кредитів ECTS, у тому числі асистентська практика – 6 кредитів ECTS.

Обсяг науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми становить 180 кредитів ECTS.

1.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

1. Компоненти освітньої складової освітньо-наукової програми			
Код н/д	Навчальні дисципліни, практики	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
ЗП01	Філософія науки та освіти	4	Екзамен
ЗП02	Сучасні інформаційні технології в науковій сфері	3	Залік
ЗП03	Українська мова (для науки, аналітичної сфери та управління)	3	Залік
ЗП04	Іноземна мова у науковому спілкуванні та академічному письмі	6	Екзамен
СП01	Спеціальність	6	Екзамен
СП02	Методологія і методи наукових досліджень	3	Залік
СП03	Сучасні аспекти розвитку професійної освіти	3	Залік
СП04	Порівняльна професійна педагогіка	3	Залік
СП05	Науковий семінар	8	Залік
СП06	Асистентська практика	6	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент ОП		45	
2. Вибіркові компоненти ОП			
ВВ01	Дисципліна 1	5	Залік
ВВ02	Дисципліна 2	5	Залік
ВВ03	Дисципліна 3	5	Залік
Загальна обсяг вибірових компонент ОП		15	
Загальний обсяг освітньої складової програми		60	
Компоненти науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми			
НД	Проведення наукових досліджень; підготовка та захист дисертаційної роботи	180	
Загальний обсяг науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми		180	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		240	

1.2 Структурно-логічна схема ОНП

2. Форма атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) проводиться у формі захисту дисертаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії із присвоєнням кваліфікації: доктор філософії з професійної освіти

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	СП 01	СП 02	СП 03	СП 04	СП 05	СП 06
ЗК 1			+	+					+	
ЗК 2				+				+	+	
ЗК 3						+			+	
ЗК 4		+								
ЗК 5	+						+	+		
СК 1						+				
СК 2		+								
СК 3	+		+		+		+	+		+
СК 4									+	
СК 5						+				+

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	СП 01	СП 02	СП 03	СП 04	СП 05	СП 06
ПН 1			+	+				+	+	
ПН 2	+					+	+	+	+	+

PH 3		+				+				+
PH 4			+	+		+			+	
PH 5		+								
PH 6						+				+
PH 7	+		+		+	+	+	+	+	+
PH 8	+		+		+		+	+		+

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015 і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) Студенто-центричне навчання, викладання та оцінювання;
- 4) Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) Викладацький склад;
- 6) Навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) Управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) Публічна інформація;
- 9) Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.